

A jövő nemzedékek szószólójának közleménye a talaj világnapja alkalmából

(2023. december 5.)

A fenntartható, talajvédelmi célú művelési technológiák elterjesztésének fontosságára hívja fel a figyelmet Dr. Bándi Gyula, a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes december 5-én, a talajok világnapja alkalmából.

Az ENSZ élelmezésügyi világszervezete, a FAO javaslatára 2013 óta tartják meg ezt a napot, hangsúlyozni kívánva a talajnak az élelmiszerek termelésében, valamint a környezetvédelemben betöltött egyedülálló és kivételes szerepét.

A talaj feltételesen megújuló (megújítható) természeti erőforrás. Állapotának romlása nagyon gyors lehet, míg kialakulási és regenerációs folyamatai rendkívül lassúak, ezért megőrzése állandó tudatos tevékenységet követel.

A termőföld, a talaj az Alaptörvény P) cikke szerint a nemzet közös örökségét képezi, olyan természeti erőforrás, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége. Ez alapján a talajt olyan fenntartható módon kell használni, amely megóvjá az ökológiai, gazdasági és társadalmi feladatok elvégzéséhez szükséges képességét, megőrzi a talaj funkcióit a jelen és a jövő generáció igényeinek kielégítése érdekében. A talaj akkor egészséges, ha jó kémiai, biológiai és fizikai állapotban van, és így folyamatosan képes a lehető legtöbb ökoszisztéma-szolgáltatást (pl.: élelmiszer- és biomasszatermelés; víztárolás és -szűrés; felszín alatti víztestek védelme; élőhelyek, fajok életterének biztosítása; széntárolás; nyersanyagforrás; geológiai, geomorfológiai és régészeti örökség stb.) nyújtani.

Magyarország területének jelentős hányadán mezőgazdasági termelés folyik, ami tájaink és élőhelyeink állapotán keresztül nagymértékben befolyásolja többek között a talajt is. Az itt végzett agrártevékenységek, művelési módok meghatározásakor kiemelten foglalkozni kell a környezet- és természetvédelmi szempontokkal, az erózióval, a talajok tömörödésével, az egyoldalú műtrágyázás miatti talajsavanyodással, a talajélet, és a talajok szervesanyag tartalmának csökkenésével, továbbá más degradációs folyamatokkal.

A fenntartható talajgazdálkodási gyakorlatok – mint például a minimális talajművelés, a mélymulcsos talajfedési technológia, a forgatás nélküli gazdálkodási módok – javítják a talaj szerkezetét és egészségét, csökkentik a víz- és szél-eróziót, biztosítják az élőhelyek háborítatlanságát, valamint fokozzák a víz beszivárgását és tárolását. Ezek a gyakorlatok emellett megőrzik a talaj biológiai sokféleségét, javítják a termékenységet és hozzájárulnak a szén-dioxid megkötéséhez, ami döntő szerepet játszik az éghajlatváltozás elleni küzdelemben. Mindezek által nő a talaj azon képessége, hogy ellenálljon a szélsőséges éghajlati eseményeknek, például aszályoknak, árvizeknek, homok- és porviharoknak, így összességében megerősíti a talajnak mind a klímaváltozás elleni mitigációban, mind az elkerülhetetlenül szükséges adaptációban játszott való fontos szerepét.

A jövő nemzedékek szószólója arra hívja fel a figyelmet, hogy fontos lenne a fenntartható, környezetkímélő, talajvédelmi célú művelési technológiák minél szélesebb körű elterjesztése, az ennek megfelelő stratégiai célkitűzések meghatározása, a jogszabályok és joggyakorlatok ehhez való igazítása. Ahhoz, hogy a fenntartható talajgazdálkodás váljon az új normává, helyi, regionális, nemzeti szintű koordinációra és együttműködésre van szükség az ilyen gyakorlatok előmozdítása és végrehajtása érdekében.

A talaj olyan érték, amelyet meg kell védeni és meg kell őrizni a jövő nemzedékei számára. Ne feledjük: *„A talajon nem csak állunk, hanem élünk!” (Dr. Stefanovits Pál)*